

**WIZARA YA ELIMU, SAYANSI NA TEKNOLOJIA
TAASISI YA ELIMU TANZANIA**

**MUHTASARI WA MBINU ZA KUFUNDISHIA SOMO LA STADI ZA KAZI
KWA MWALIMU TARAJALI
ASTASHAHADA YA UALIMU ELIMU MAALUMU**

© Taasisi ya Elimu Tanzania, 2019

Toleo la kwanza 2019

ISBN: 978-9976-61-851-8

Taasisi ya Elimu Tanzania

S.L.P. 35094

Dar es Salaam

Tanzania

Simu: +255 222 773 005/ +255 222 771 358

Faksi: +255 222 774 420

Baruapepe: director.general@tie.go.tz

Tovuti: www.tie.go.tz

Muhtasari huu urejelewe kama: Taasisi ya Elimu Tanzania. (2019). Muhtasari wa Mbinu za Kufundishia Somo la Stadi za Kazi kwa Mwalimu Tarajali Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu. Dar es Salaam: Taasisi ya Elimu Tanzania.

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kunakili, kurudufu, kuchapisha, kutafsiri wala kuutoa muhtasari huu kwa namna yoyote ile bila idhini ya maandishi kutoka Taasisi ya Elimu Tanzania.

Idhini

Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu ni ya miaka miwili na yamekusudiwa kumuandaa mwalimu tarajali kuwa mahiri na mwenye uwezo wa kufanya kazi kwa dhati na kwa weledi. Mwalimu huyo atafundisha katika shule za msingi zinazodahili wanafunzi wenye mahitaji maalumu. Mwalimu tarajali atatambuliwa kuwa ni mwalimu baada ya kuhitimu mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu na kufaulu mafunzo ya nadharia na mafunzo ya ualimu kwa vitendo.

Muhtasari huu umeidhinishwa kuwa ni wa Mbinu za Kufundishia Somo la Stadi za Kazi katika Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu.

Dkt. Lyabwene M. Mtahabwa
Kaimu Kamishna wa Elimu
Wizara ya Elimu, Sayansi na Teknolojia
S.L.P. 10
Dodoma

Simu: +255 262 963 533

Baruapepe: info@moe.go.tz

Tovuti: www.moe.go.tz

YALIYOMO

Idhini	iii
1.0 Taarifa za Awali	1
1.1 Utangulizi	1
1.2 Muundo wa Muhtasari.....	1
1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari	2
1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania	3
1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	4
1.7 Umahiri wa Jumla wa Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu	5
1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi	6
1.9 Upimaji na Tathmini	6
1.10 Muda wa Mafunzo	7
1.11 Maudhui ya Muhtasari	8
2.0 Maudhui ya Muhtasari	9
2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo.....	9
2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo	10

Majedwali

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati	7
Jedwali namba 2: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo la Mbinu za kufundishia Stadi za Kazi..	9
Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi	10
Jedwali namba 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	23
Jedwali namba 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	25
Jedwali namba 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	44
Jedwali namba 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona	46
Jedwali namba 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji	76
Jedwali namba 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi Mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji	78
Orodha ya Machapisho	98

1.0 Taarifa za Awali

1.1 Utangulizi

Muhtasari huu wa somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi umeandaliwa kutokana na Mtaala wa Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu wa mwaka 2019. Muhtasari huu unalenga kumjengea mwalimu tarajali maarifa, stadi na mwelekeo utakaomwezesha kukabiliana na mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili aliyedahiliwa katika elimu ya msingi.

Ili kumsaidia mkufunzi, yametolewa mapendekezo ya mbinu za kufundishia na kujifunzia, zana/vifaa vya kufundishia na kujifunzia pamoja na upimaji. Mkufunzi anahimizwa kutumia mbinu mbalimbali na zana zinazopatikana kwenye mazingira yanayohusika na upimaji ulioshauriwa kwenye muhtasari huu. Pamoja na mbinu zilizoainishwa kwenye muhtasari huu mkufunzi anaweza kutumia mbinu nyingine tofautitofauti kulingana na mazingira, mahitaji ya mwalimu tarajali na umahiri unaojengwa.

1.2 Muundo wa Muhtasari

Muhtasari huu umegawanyika katika sehemu kuu mbili. Sehemu ya kwanza ina taarifa za awali na sehemu ya pili ni maudhui ya muhtasari.

Sehemu ya kwanza inajumuisha utangulizi, muundo wa muhtasari, sababu za kuandaa muhtasari, malengo ya elimu nchini Tanzania, malengo ya jumla ya mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, madhumuni ya mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, umahiri wa jumla wa mafunzo ya astashahada ya ualimu elimu maalumu, malengo ya somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi, upimaji na tathmini na muda wa mafunzo. Sehemu ya pili inajumuisha maudhui ya muhtasari wa somo.

Muhtasari huu pia una umahiri wa jumla ambao utajengwa kwa mwalimu tarajali wa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi na ulemavu wa akili na mwenye usonji. Aidha, kila fani ina umahiri mkuu na umahiri mahususi ambao mwalimu tarajali ataujenga wakati wa ufundishaji na ujifunzaji wa somo la Stadi za Kazi. Ufundishaji na upimaji utazingatia umahiri wa jumla na umahiri wa fani husika. Katika upimaji endelevu na upimaji tamati kutakuwa na utahini wa fani tatu kama ifuatavyo:

- i) Mbinu za kufundishia somo la Stadi za Kazi kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona;
- ii) Mbinu za kufundishia somo la Stadi za Kazi kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona; na
- iii) Mbinu za kufundishia somo la Stadi za Kazi kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji.

1.3 Sababu za Kuandaa Muhtasari

Dira ya elimu na mafunzo inasisitiza kuwapo kwa mwalimu aliye bora kitaaluma, kitaalamu na mwenye mbinu mbalimbali za kufundishia na kujifunzia somo la Stadi za Kazi ili kukabiliana na changamoto za mahitaji pamoja na matarajio ya kielimu kulingana na mabadiliko ya sayansi na teknolojia.

Mwelekeo wa dira na mpango wa elimu kwa ujumla ni kumuandaa mwalimu mwenye ujuzi wa kumfundisha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, akili na usonji katika shule za msingi kwa kuzingatia misingi, kanuni na mielekeo inayopasa. Mwalimu tarajali wa somo la Hisabati kwa ajili ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni, uziwi, ulemavu wa akili na ulemavu wa usonji anahitaji kupata ujuzi wa kuweza kuyatumia vema mazingira yake katika kumwezesha mwanafunzi.

1.4 Malengo ya Elimu Nchini Tanzania

Elimu inayotolewa ni ya kurithisha maarifa, stadi na mielekeo bora kutoka kwa vizazi vilivyopita hadi vizazi vya wakati huu na vijavyo. Hivyo, yafuatayo ndiyo malengo makuu ya elimu nchini:

- a) kuendeleza na kukuza maendeleo, kuboresha haiba ya wananchi wa Tanzania, rasilimali zao na matumizi bora ya rasilimali hizo katika kuleta maendeleo ya mtu binafsi na ya kitaifa;
- b) kujenga na kukuza tabia ya kuthamini utamaduni, mila na desturi za watanzania;
- c) kukuza upatikanaji wa fursa za kusoma, kuandika, kuhesabu na matumizi sahihi ya maarifa na stadi za kijamii, kisayansi, kiufundi, kiteknolojia, kitaalamu na aina nyingine za maarifa na ujuzi, kwa ajili ya maendeleo na kuboresha hali ya mtu na jamii;
- d) kukuza na kuendeleza hali ya kujiamini, kudadisi, weledi na kuheshimu utu wa mtu na haki za binadamu na kuwa tayari kufanya kazi kwa kujiendeleza kwa maendeleo ya Taifa;
- e) kuwezesha na kupanua mawanda ya kujipatia maarifa, kuboresha na kukuza stadi za kiakili, kiutendaji, uzalishaji na nyingine zinazotakiwa katika kukidhi mabadiliko ya mahitaji kiuchumi;
- f) kumwezesha kila raia kuelewa misingi ya katiba ya nchi pamoja na kuthamini haki za binadamu na uraia, wajibu na majukumu yanayoendana nayo;
- g) kukuza utashi wa kupenda na kuheshimu kazi za kujiajiri na kuajiriwa na kuboresha utendaji kazi katika sekta za uzalishaji na huduma;
- h) kujenga misingi ya maadili yanayokubalika kitaifa na ushirikiano wa kitaifa na kimataifa, amani na sheria kwa njia ya kujifunza;
- i) kuwezesha kuwapo kwa matumizi sahihi, usimamizi na utunzaji wa mazingira; na
- j) kujenga utamaduni na tabia ya kuwakubali watu wenye ulemavu na kuwashirikisha kwenye nyanja zote za maisha kwa maendeleo ya Taifa.

1.5 Malengo ya Jumla ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Mafunzo ya Ualimu Elimu Maalumu yana malengo yafuatayo:

- a) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika nadharia za saikolojia ya elimu, malezi, ushauri na huduma kwa watu wenye ulemavu;
- b) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kugundua na kubuni njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia;
- c) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika uchambuzi wa mtaala na vifaa vingine vya mtaala;
- d) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kumudu stadi za masomo ya lugha, sanaa na maendeleo ya sayansi na teknolojia;
- e) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika kufanya upimaji na tathmini ya maendeleo katika elimu;
- f) kujenga umahiri kwa mwalimu tarajali katika stadi za uongozi na utawala katika elimu; na
- g) kujenga umahiri wa mwalimu tarajali katika kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu.

1.6 Madhumuni ya Mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Ndani ya muda wa miaka miwili ya mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu, kila mwalimu tarajali aweze:

- a) kutafsiri mtaala wa elimu ya msingi na kuichambua mihtasari yake katika masomo husika;
- b) kuandaa na kutumia njia shirikishi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- c) kubuni, kuendeleza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi;
- d) kufanya tafiti tatu za kielimu ili kuwabaini, kuwaendeleza na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- e) kurithisha desturi, maadili na tabia zinazokubalika kwa wanafunzi wa shule za msingi;
- f) kuchagua, kupanga, kusimamia na kuongoza vipindi darasani katika shule za msingi;
- g) kufundisha kwa ufanisi masuala mtambuka; na

- h) kutunga na kusahihisha majaribio pamoja na mitihani inayoendana na Mtaala wa elimu ya msingi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika nyanja zote tatu za kujifunza.

1.7 Umahiri wa Jumla wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu

Umahiri mkuu wa mafunzo ya Astashahada ya Ualimu Elimu Maalumu umejikita katika kumuandaa mwalimu tarajali aweze:

- a) kumbaini mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu, kujenga misingi ya kukubalika kwa wenzake, kwa jamii na kumpatia afua stahiki;
- b) kutumia mazingira wezeshi ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu;
- c) kutumia njia mbalimbali za mawasiliano na teknolojia saidizi kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi;
- d) kutumia mbinu mbalimbali katika kutambua vipaji walivyonyo wanafunzi wenye mahitaji maalumu na namna ya kuviendeleza;
- e) kufanya tafiti tatu za kielimu ili kuwabaini na kuwasaidia wanafunzi wenye mahitaji maalumu katika shule za msingi;
- f) kutumia misingi na stadi za uongozi katika kuongoza taasisi mbalimbali za elimu;
- g) kutumia, kutunza na kukarabati vifaa saidizi vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- h) kutumia sanaa na michezo rekebifu katika kuibua na kuendeleza vipaji mbalimbali vya wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- i) kutumia misingi ya ufundishaji na ujifunzaji kufundishia masomo ya taaluma;
- j) kujenga umahiri wa masomo kwa mwalimu tarajali utakaomwezesha kuelewa masomo vema na hivyo kumfundisha mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu; na
- k) kushirikiana na familia za wanafunzi wenzake wenye mahitaji maalumu katika kuwajengea wanafunzi hao hali ya kujiamini, tabia ya kujifunza na kukuza vipaji walivyonyo.

1.8 Malengo ya Somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi

Muhtasari huu wa somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi Elimu Maalumu umeandaliwa ili kumwezesha mwalimu tarajali kufikia malengo yafuatayo:

- a) kutumia stadi za somo la Stadi za Kazi kuwezesha ujifunzaji wa wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- b) kutumia stadi za somo la Stadi za Kazi kumuandaa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu kumudu maisha yake ya kila siku;
- c) kutumia stadi za somo la Stadi za Kazi kuwezesha ujifunzaji wa ujasiriamali kwa wanafunzi wenye mahitaji maalumu;
- d) kutumia mbinu za ufundishaji kuwezesha ujifunzaji wa masuala mtambuko na mahitaji maalumu katika stadi za kazi; na
- e) kutumia zana na mbinu za kufundishia na kujifunzia somo la Stadi za Kazi kwa wanafunzi wenye mahitaji maalumu.

1.9 Upimaji na Tathmini

Muhtasari huu umependekeza mbinu mbalimbali za upimaji na tathmini kwa kuzingatia mahitaji ya mwalimu tarajali wakati wa mchakato wa ujifunzaji wa kozi ya Ualimu. Upimaji tamati utafanywa na Baraza la Mitihani la Tanzania na utakuwa na alama 50. Upimaji endelevu utafanywa na mkufunzi wakati mchakato wa ufundishaji na ujifunzaji unaendelea na utakuwa na alama 50. Upimaji huu unahusisha majaribio, kazimradi, kazi binafsi, mkoba wa kazi, kazi kwa vitendo na mitihani ya mwisho wa muhula. Uzito wa kila aina ya upimaji umeoneshwa katika jedwali lifuatalo:

Jedwali namba 1: Upimaji Endelevu na Upimaji Tamati

Vipengele	Njia ya Upimaji	Mwaka				Idadi	Alama (%)
		Mwaka wa I		Mwaka wa II			
		Muhula wa I	Muhula wa II	Muhula wa I	Muhula wa II		
Ufundishaji	Majaribio	2	2	2	2	8	10
	Kazimradi	1	-	1	-	2	5
	Kazi binafsi	2	2	2	2	8	5
	Kazi kwa vitendo	1	1	1	-	3	5
	Mkoba wa kazi	1	1	1	-	3	5
	Mtihani wa mwisho wa muhula	1	1	1	-	3	20
Upimaji endelevu							50
Upimaji tamati: Baraza la Mitihani la Tanzania					1	1	50
Jumla ya alama za upimaji endelevu na upimaji tamati							100

1.10 Muda wa Mafunzo

Muhtasari huu wa Somo la Stadi za Kazi kwa fani ya ulemavu wa uoni, uziwi, uziwikutoona, ulemavu wa akili na mwenye usonji umekusudiwa kukamilishwa kwa kipindi cha miaka miwili. Mtazamo wa somo hili ni kumjengea mwalimu tarajali misingi muhimu ya maarifa ya Somo la Stadi za Kazi itakayomwezesha kuwafundisha kikamilifu wanafunzi wenye mahitaji maalumu kumudu ujifunzaji katika elimu ya msingi. Wanafunzi hao ni wenye ulemavu wa uoni, uziwi, uziwikutoona, ulemavu wa akili na usonji.

1.11 Maudhui ya Muhtasari

Maudhui ya muhtasari yamepangwa katika jedwali yakihusisha umahiri mkuu, umahiri mahususi, shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali, vigezo vya upimaji, viwango vya utendaji na idadi ya vipindi

1.11.1 Umahiri

Ni uwezo wa kufikiri na kutenda kwa ufanisi

1.11.2 Umahiri Mkuu

Ni uwezo wa kutenda jambo kwa ufanisi unaokusudiwa kufikiwa na mwalimu tarajali baada ya kujifunza kwa muda fulani. Hujengwa na umahiri mahususi kadhaa atakaojenga mwalimu tarajali kwa kutenda shughuli mbalimbali

1.11.3 Umahiri Mahususi

Ni uwezo atakaojengewa mwalimu tarajali katika kutenda shughuli mbalimbali kwa muda maalumu

1.11.4 Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali

Ni vitendo ambavyo mwalimu tarajali anapaswa kuvifanya ili kufikia umahiri mahususi uliokusudiwa

1.11.5 Vigezo vya Upimaji

Ni viwango vya ufanisi wa utendaji wa mwalimu tarajali ili kufikia umahiri mahususi

1.11.6 Viwango vya Utendaji

Ni kiasi cha ufikiwaji wa vigezo vya kila shughuli anayotenda mwalimu tarajali

1.11.7 Idadi ya Vipindi

Idadi ya vipindi ni makadirio ya muda utakaotumika katika kujifunza na kufundisha kwa kuzingatia uzito wa umahiri mahususi na shughuli za kutendwa na mwalimu tarajali. Makadirio haya ya muda yamewekwa kwa mfumo wa vipindi ambapo kila kipindi ni dakika 60. Somo hili litafundishwa kwa vipindi vitatu kwa wiki. Hata hivyo, mapendekezo haya ya idadi ya vipindi yanaweza kubadilika kulingana na mazingira ya kufundishia na kujifunzia

2.0 Maudhui ya Muhtasari

2.1 Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Somo

Jedwali namba 2: Umahiri mkuu na umahiri mahususi wa somo la mbinu za kufundishia Stadi za Kazi

Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
1.0 Kujenga ujuzi wa kutumia misingi ya ufundishaji wa Stadi za Kazi	1.1 Kubainisha misingi ya kufundishia Somo la Stadi za Kazi 1.2 Kuchambua misingi ya ufundi katika ufundishaji na ujifunzaji 1.3 Kumudu misingi ya sanaa katika ufundishaji na ujifunzaji 1.4 Kutumia maarifa na ujuzi wa Stadi za Kazi katika kukuza ujasiriamali 1.5 Kutumia maarifa na ujuzi wa Stadi za Kazi katika kukuza biashara 1.6 Kutumia maarifa na ujuzi wa Stadi za Kazi katika kukuza ajira kwa vijana 1.7 Kujenga tabia ya unadhifu kwa mwanafunzi 1.8 Kujenga tabia ya kutunza mazingira ya shuleni na nyumbani
2.0 Kuandaa zana za upimaji wa somo	2.1 Kuandaa zana mbalimbali za upimaji wa somo 2.2 Kueleza umuhimu wa zana za upimaji 2.3 Kuandaa tathmini ya somo

2.2 Maudhui ya Ufundishaji wa Somo

Jedwali namba 3: Maudhui ya Somo la Mbinu za Kufundishia Stadi za Kazi

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kujenga ujuzi wa kutumia misingi ya ufundishaji wa somo la Stadi za Kazi	1.1 Kueleza misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi	a) Kubainisha dhana ya misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi	Dhana ya misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi (maana, sifa, umuhimu na dhima) imeelezwa kwa usahihi.	Anabainisha maana ya misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi.	Anabainisha maana na sifa ya misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi.	Anabainisha maana, sifa na umuhimu wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi na kutoa mifano.	Anabainisha maana, sifa, umuhimu na dhima ya misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi na kutoa mifano.	8
		b) Kuitumia misingi ya Stadi za Kazi katika ufundishaji na ujifunzaji	Misingi ya stadi za kazi katika ufundishaji na ujifunzaji (nadharia na vitendo) imetumiwa.	Anatumia misingi ya Stadi za Kazi katika ufundishaji na ujifunzaji kinadharia.	Anatumia misingi ya Stadi za Kazi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa nadharia na vitendo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia misingi ya Stadi za Kazi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa nadharia, vitendo na kutumia zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia misingi ya Stadi za Kazi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa nadharia, vitendo, kutumia zana na mifano mbalimbali kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi	Mbinu saba za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi zimechambuliwa kwa usahihi.	Anachambua mbinu tatu za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi.	Anachambua mbinu nne za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi.	Anachambua mbinu tano za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi.	Anachambua mbinu saba na zaidi za ufundishaji wa misingi ya kufundishia somo la Stadi za Kazi na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.2 Kuchambua misingi ya ufundi katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kubainisha misingi ya kufundishia na kujifunzia ufundi	Misingi mbalimbali ya kufundishia na kujifunzia ufundi imebainishwa.	Anabainisha misingi ya kufundishia na kujifunzia ufundi.	Anabainisha misingi ya kufundishia na kujifunzia ufundi kwa kutumia mifano.	Anabainisha misingi ya kufundishia na kujifunzia ufundi kwa kutumia mifano na zana.	Anabainisha misingi ya kufundishia na kujifunzia ufundi kwa kutumia mifano, zana na mbinu.	8	
	b) Kubainisha dhana mbalimbali katika ufundishaji wa ufundi	Dhana tano katika ufundishaji wa ufundi zimebainishwa.	Anabainisha dhana mbili za kufundishia na kujifunzia ufundi.	Anabainisha dhana tatu za kufundishia na kujifunzia ufundi.	Anabainisha dhana nne za kufundishia na kujifunzia ufundi kwa mifano.	Anabainisha dhana tano za kufundishia na kujifunzia ufundi kwa mifano na zana.		
	c) Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji ufundi	Mbinu tano za kufundishia ufundi zimechambuliwa.	Anachambua mbinu mbili za kufundishia ufundi.	Anachambua mbinu tatu za kufundishia ufundi.	Anachambua mbinu nne za kufundishia ufundi kwa kutoa mifano.	Anachambua mbinu tano za kufundishia ufundi kwa kutoa mifano na kutumia zana.		
1.3 Kumudu misingi ya sanaa katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kubainisha misingi mbalimbali ya kufundishia na kujifunzia sanaa	Misingi mitano ya kufundishia na kujifunzia sanaa imebainishwa kwa kutumia mifano, zana, nadharia na vitendo.	Anabainisha misingi miwili ya kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutumia mifano.	Anabainisha misingi mitatu ya kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutumia mifano na nadharia.	Anabainisha misingi minne ya kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutumia mifano, nadharia na vitendo.	Anabainisha misingi mitano ya kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutumia mifano, zana, nadharia na vitendo.	8	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha dhana mbalimbali katika kufundishia na kujifunzia sanaa	Dhana tano kufundishia na kujifunzia sanaa zimebainishwa.	Anabainisha dhana mbili za kufundishia na kujifunzia sanaa.	Anabainisha dhana tatu za kufundishia na kujifunzia sanaa.	Anabainisha dhana nne za kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutumia mifano.	Anabainisha dhana tano za kufundishia na kujifunzia sanaa kwa kutoa mifano.	
		c) Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji sanaa	Mbinu tano za kufundishia sanaa zimechambuliwa.	Anachambua mbinu mbili za kufundishia sanaa.	Anachambua mbinu tatu za kufundishia sanaa.	Anachambua mbinu nne za kufundishia sanaa.	Anachambua mbinu tano za kufundishia sanaa kwa kutoa mifano.	
	1.4 Kutumia maarifa na ujuzi wa stadi za kazi katika kukuza ujasiriamali	a) Kufafanua maana ya ujasiriamali	Maana ya ujasiriamali imefafanuliwa kwa mifano minne.	Anafafanua maana ya ujasiriamali.	Anafafanua maana ya ujasiriamali na kutoa mifano miwili.	Anafafanua maana ya ujasiriamali na kutoa mifano mitatu.	Anafafanua maana ya ujasiriamali na kutoa mifano minne.	15
		b) Kubainisha stadi za ujasiriamali	Stadi tano za ujasiriamali zimebainishwa.	Anabainisha stadi mbili za ujasiriamali.	Anabainisha stadi tatu za ujasiriamali.	Anabainisha stadi nne za ujasiriamali.	Anabainisha stadi tano za ujasiriamali kwa kutoa mifano.	
		c) Kufafanua mitazamo ya jamii kuhusu dhana ya ujasiriamali	Mitazamo ya jamii kuhusu dhana ya ujasiriamali imefafanuliwa kwa kutoa hoja nne.	Anafafanua mitazamo ya jamii kuhusu ujasiriamali kwa kutoa hoja moja.	Anafafanua mitazamo ya jamii kuhusu ujasiriamali kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua mitazamo ya jamii kuhusu ujasiriamali kwa kutoa hoja tatu kwa mifano.	Anafafanua mitazamo ya jamii kuhusu ujasiriamali kwa kutoa hoja nne kwa kuzingatia mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua faida za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii	Faida tano za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii zimefafanuliwa.	Anafafanua faida mbili za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii.	Anafafanua faida tatu za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii.	Anafafanua faida nne za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii.	Anafafanua faida tano za ujasiriamali na wajasiriamali katika kukuza uchumi na kuongeza ajira katika jamii na kutoa mifano.	
		e) Kuhusianisha dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali katika jamii za kitanzania	Dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali katika jamii za kitanzania zimehusianishwa kwa kutoa hoja tano.	Anahusianisha dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali kwa kutoa hoja mbili.	Anahusianisha dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali katika jamii ya kitanzania kwa kutoa hoja tatu.	Anahusianisha dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali katika jamii za kitanzania kwa kutoa hoja nne.	Anahusianisha dhana ya ujasiriamali na fikra potofu kuhusu ujasiriamali katika jamii za kitanzania kwa kutoa hoja tano na mifano ya mazingira tofauti tofauti.	
		f) Kubainisha mila na desturi mbalimbali zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya kitanzania	Mila na desturi tano zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya za kitanzania zimebainishwa.	Anabainisha mila na desturi mbili zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya kitanzania.	Anabainisha mila na desturi tatu zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya kitanzania.	Anabainisha mila na desturi nne zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya kitanzania.	Anabainisha mila na desturi tano zinazoathiri ukuaji wa utamaduni wa kijasiriamali katika jamii ya kitanzania kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		g) Kueleza mipango mbalimbali ya serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania	Mipango mitano ya serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania imeelezwa kwa usahihi.	Anaeleza mipango miwili ya serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania.	Anaeleza mipango mitatu serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania.	Anaeleza mipango minne ya serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania.	Anaeleza mipango mitano ya serikali ya kukuza na kusaidia wajasiriamali nchini Tanzania katika sekta mbalimbali pna kitoa mifano.	
		h) Kufanya maboresho ya mpango wa mafunzo ya ujasiriamali kutokana na matokeo ya ufuatiliaji na tathmini	Mipango ya mafunzo ya ujasiriamali imeboreshwa kutokana na matokeo ya ufuatiliaji na tathmini.	Anafanya maboresho ya mpango wa ufundishaji ujasiriamali.	Anafanya maboresho ya mpango wa ufundishaji wa ujasiriamali na mpango wa utekelezaji.	Anafanya maboresho ya mpango wa ufundishaji wa ujasiriamali, mpango wa utekelezaji na mgawanyo mpya wa majukumu.	Anafanya maboresho ya mpango wa ufundishaji wa ujasiriamali, mpango wa utekelezaji, mgawanyo mpya wa majukumu na kuweka dira mpya kwa kutoa mifano.	
	1.5 Kutumia maarifa na ujuzi wa stadi za kazi katika kukuza biashara	a) Kufafanua tofauti kati ya dhana ya ujasiriamali na biashara ndogo ndogo	Tofauti kati ya dhana ya ujasiriamali na biashara ndogo ndogo zimefafanuliwa kwa usahihi.	Anafafanua dhana ya ujasiriamali na biashara ndogondogo kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua dhana ya ujasiriamali na kuitofautisha na biashara ndogondogo kwa kutoa hoja tatu.	Anafafanua dhana ya ujasiriamali na kuitofautisha na biashara ndogondogo kwa kutoa hoja nne na mifano.	Anafafanua dhana ya ujasiriamali na kuitofautisha na biashara ndogondogo kwa kutoa hoja tano na mifano.	8

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kueleza jinsi ya kuanzisha na kusimamia biashara ndogondogo	Maelekezo ya jinsi ya kuanzisha na kusimamia biashara ndogondogo kwa wanafunzi yametolewa.	Anatoa maelekezo ya jinsi ya kuanzisha biashara ndogondogo.	Anatoa maelekezo ya jinsi ya kuanzisha na kusimamia biashara ndogondogo.	Anatoa maelekezo ya jinsi ya kuanzisha, kusimamia na kupata mitaji ya biashara ndogondogo kwa kutoa mifano.	Anatoa maelekezo ya jinsi ya kuanzisha na kusimamia, kupata mitaji na masoko ya biashara ndogondogo kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		c) Kufafanua changamoto za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara	Changamoto tano za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara zimefafanuliwa.	Anafafanua changamoto mbili za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara.	Anafafanua changamoto tatu za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara.	Anafafanua changamoto nne za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara kwa kutoa mifano.	Anafafanua changamoto tano za kijinsia zinazojitokeza katika shughuli za biashara kwa kutoa mifano.	
	1.6 Kutumia maarifa na ujuzi wa stadi za kazi katika kukuza ajira kwa vijana	a) Kubainisha vyanzo mbalimbali vya ajira katika jamii ya kitanzania	Vyanzo vitano vya ajira katika jamii ya kitanzania vimebainishwa.	Anabainisha vyanzo viwili vya ajira katika jamii ya kitanzania.	Anabainisha vyanzo vitatu vya ajira katika jamii ya kitanzania.	Anabainisha vyanzo vinne vya ajira katika jamii ya kitanzania na kueleza fursa za ajira zilizo katika vyanzo hivyo.	Anabainisha vyanzo vitano vya ajira katika jamii ya kitanzania na kueleza fursa za ajira zilizo katika vyanzo hivyo pamoja na kutoa mifano toshelevu kwa kila chanzo.	17

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuchambua madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali kwa taifa	Madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali kwa taifa yamechambuliwa kwa kwa usahihi.	Anachambua madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali na kueleza madhara yake kwa kutoa hoja mbili.	Anachambua madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali na kueleza madhara yake kwa kutoa hoja tatu.	Anachambua madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali na kueleza kwa kutoa hoja nne.	Anachambua madhara ya kudumaza ukuaji wa shughuli za kijasiriamali kwa taifa kwa kutoa hoja tano na mifano.	
		c) Kueleza mikakati ya kitaifa ya kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana	Mikakati minne ya kitaifa ya kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana imeelezwa kwa usahihi.	Anaeleza mkakati mmoja wa kitaifa wa kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana.	Anaeleza mikakati miwili ya kitaifa ya kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana.	Anaeleza mikakati mitatu ya kitaifa ya kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana kwa kutoa mifano.	Anaeleza mikakati minne ya kitaifa ya kukuza ujasiriamali na ajira kwa vijana kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
		d) Kueleza mbinu mbalimbali za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali	Mbinu tano za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali zimeelezwa kwa usahihi.	Anaeleza mbinu mbili za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali.	Anaeleza mbinu tatu za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali.	Anaeleza mbinu nne za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali.	Anaeleza mbinu tano za kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wa kike katika shughuli za biashara na ujasiriamali na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kufafanua mbinu ya kukabiliana na changamoto wanazopata vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi na biashara	Mbinu za kukabiliana na changamoto tano wanazopata vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi na biashara zimefafanuliwa.	Anataja namna ya kukabiliana na changamoto mbili wanazopata vijana katika makundi ya vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi na biashara.	Anaeleza namna ya kukabiliana na changamoto tatu wanazopata vijana katika makundi mbalimbali ya vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi na biashara.	Anafafanua mbinu za kukabiliana na changamoto nne wanazopata vijana katika makundi mbalimbali ya vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi na biashara.	Anafafanua mbinu za kukabiliana na changamoto tano wanazopata vijana katika makundi mbalimbali ya vijana wenye mahitaji maalumu katika shughuli za kiuchumi akitoa mifano kwa kila kundi.	
		f) Kutumia mbinu na zana katika kufundisha ujasiriamali kwa vijana	Mbinu tano na zana katika kufundisha ujasiriamali kwa vijana zimetumiwa.	Anatumia mbinu mbili za kufundishia ujasiriamali kwa vijana.	Anatumia mbinu tatu za kufundishia ujasiriamali kwa vijana na kutumia zana.	Anatumia mbinu nne za kufundishia ujasiriamali kwa vijana kutumia zana na mifano.	Anatumia mbinu tano za kufundishia ujasiriamali kwa vijana kutumia zana, mifano na vitendo.	
		g) Kufafanua mazingira rafiki katika ufundishaji wa ujasiriamali kwa wanafunzi	Mazingira rafiki katika ufundishaji wa ujasiriamali kwa wanafunzi yamefafanuliwa.	Anataja mazingira rafiki katika ufundishaji wa ujasiriamali.	Anaeleza mazingira rafiki katika ufundishaji wa ujasiriamali kwa wanafunzi.	Anafafanua ujasiriamali kwa wanafunzi na kushirikisha jumuiya ya shule kwa vitendo.	Anafafanua mazingira rafiki katika ufundishaji wa ujasiriamali kwa wanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kuanzisha ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana	Ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana umeanzishwa.	Anaanzisha ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana kwa kiwango cha kawaida.	Anaanzisha ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana kwa kiwango cha kati.	Anaanzisha ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana kwa kiwango cha juu.	Anaanzisha ushiriki endelevu wa jamii katika kuimarisha ufundishaji wa ujasiriamali kwa vijana kwa kiwango cha juu sana.	
		i) Kuanzisha mpango endelevu wa malezi ya wanafunzi wa ujasiriamali	Mpango endelevu wa malezi ya wanafunzi wa ujasiriamali umeanzishwa ukiwa na malengo, miongozo, mikakati na mafunzo kwa walezi.	Anaanzisha mpango wa malezi ya wanafunzi ukiwa na malengo.	Anaanzisha mpango wa malezi ya wanafunzi ukiwa na malengo na miongozo.	Anaanzisha mpango wa malezi ya wanafunzi ukiwa na malengo, miongozo na mikakati.	Anaanzisha mpango wa malezi ya wanafunzi ukiwa na malengo, miongozo, mikakati na mafunzo kwa walezi.	
	1.7 Kujenga tabia ya unadhifu kwa mwanafunzi	a) Kueleza utaratibu wa usafi wa mwili	Utaratibu wa usafi wa mwili unaelezwa kwa usahihi.	Anataja utaratibu wa usafi wa mwili.	Anabainisha utaratibu wa usafi wa mwili.	Anaeleza utaratibu wa usafi wa mwili.	Anaeleza utaratibu wa usafi wa mwili akizingatia matumizi ya vifaa sahihi na salama kwa kutoa mifano.	8

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuainisha njia za kutunza mavazi	Njia za kutunza mavazi zimeainishwa kwa usahihi.	Anatunza mavazi kwa kudumisha usafi kwa kufua nguo bila kujali nguo za rangi zinazochuja na zilizochanika.	Anatunza mavazi kwa kudumisha usafi kwa kufua nguo kwa kutenga nguo za rangi zinazochuja bila kujali zilizochanika.	Anatunza mavazi kwa kudumisha usafi kwa kufua nguo kwa kutenga nguo za rangi zinazochuja na kushona zilizochanika.	Anatunza mavazi kwa kudumisha usafi kwa kufua nguo kwa kutenga nguo za rangi zinazochuja na kuzishona zilizochanika.	
	1.8 Kujenga tabia ya kutunza mazingira ya shuleni na nyumbani	a) Kufafanua njia za kutunza mazingira	Njia za kutunza mazingira zimefafanuliwa kwa usahihi.	Anatunza mazingira ya shuleni kwa kusafisha darasa na kufagia viwanja.	Anatunza mazingira ya shuleni kwa kusafisha darasa, kufagia viwanja na kumwagilia bustani za maua.	Anatunza mazingira ya shuleni kwa kusafisha darasa, kufagia viwanja, kumwagilia bustani za maua na kufyeka nyasi.	Anatunza mazingira ya shuleni kwa kusafisha darasa, kufagia viwanja, kumwagilia bustani za maua, kufyeka nyasi na kuziondoa.	8
		b) Kutunza mazingira ya nyumbani katika kudumisha makazi safi	Mazingira ya nyumbani yametunzwa.	Anatunza mazingira ya nyumbani kwa kusafisha nyumba na mazingira ya nje.	Anatunza mazingira ya nyumbani kwa kusafisha nyumba na mazingira ya nje na kumwagilia bustani za maua.	Anatunza mazingira ya nyumbani kwa kusafisha nyumba na mazingira ya nje, kumwagilia bustani za maua na kufyeka nyasi.	Anatunza mazingira ya nyumbani kwa kusafisha nyumba na mazingira ya nje, kumwagilia bustani za maua, kufyeka nyasi na kuzitupa jalalani na kutoa mifano halisi kwa vitendo.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kuandaa zana za upimaji wa somo	2.1 Kuandaa zana mbalimbali za upimaji	a) Kufafanua dhana ya zana za upimaji	Dhana ya zana za upimaji imefafanuliwa kwa kutumia mbinu stahiki, na mifano halisi.	Anataja dhana ya upimaji.	Anaeleza dhana ya upimaji kwa kutumia mbinu stahiki.	Anafafanua dhana ya upimaji kwa kutumia mbinu stahiki na zana.	Anafafanua dhana ya upimaji kwa kutumia mbinu stahiki, zana na mifano halisi.	8
		b) Kueleza umuhimu wa zana za upimaji	Umuhimu wa zana za upimaji umelezwa kwa kutoa mifano mitano.	Anataja umuhimu wa zana za upimaji kwa kutoa mifano miwili.	Anaeleza umuhimu wa zana za upimaji na kutoa mifano mitatu.	Anaeleza umuhimu wa zana za upimaji na kutoa mifano minne.	Anaeleza umuhimu wa zana za upimaji kwa kutoa mifano mitano kulingana na mahitaji ya wanafunzi.	
		c) Kutunza zana za upimaji	Zana za upimaji zimetunzwa kwa kutumia njia nne na kutoa mifano.	Anatunza zana za upimaji kwa kutumia njia moja.	Anatunza zana za upimaji kwa kutumia njia mbili.	Anatunza zana za upimaji kwa kutumia njia tatu.	Anatunza zana za upimaji kwa mpangilio unaofaa kwa kutumia njia nne.	
	2.2 Kuandaa tathmini ya somo	a) Kufasili matokeo ya upimaji	Matokeo ya upimaji yamefasiliwa.	Anafasili matokeo ya upimaji kwa kuonesha mpangilio uanofaa.	Anafasili matokeo ya upimaji kwa kuonesha mpangilio unaofaa na kutoa mifano miwili.	Anafasili matokeo ya upimaji kwa kuonesha mpangilio unaofaa na kutoa mifano mitatu.	Anafasili matokeo ya upimaji kwa kuonesha mpangilio unaofaa na kutoa mifano minne.	10

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua umuhimu wa matokeo ya upimaji	Umuhimu wa matokeo ya upimaji umefafanuliwa kwa kutoa hoja tano.	Anafafanua umuhimu wa matokeo ya upimaji kwa kutoa hoja mbili.	Anafafanua umuhimu wa matokeo ya upimaji kwa kutoa hoja tatu.	Anafafanua umuhimu wa matokeo ya upimaji kwa kutoa hoja nne.	Anafafanua umuhimu wa matokeo ya upimaji kwa kutoa hoja tano na mifano.	
		c) Kutumia matokeo ya upimaji	Matokeo ya upimaji yametumiwa.	Anatumia matokeo ya upimaji katika kulinganisha maendeleo ya kitaaluma.	Anatumia matokeo ya upimaji katika kulinganisha na kuangalia maendeleo kitaaluma.	Anatumia matokeo ya upimaji katika kulinganisha, kuangalia maendeleo kitaaluma pamoja na kufanya uamuzi.	Anatumia matokeo ya upimaji katika kulinganisha, kuangalia maendeleo ya kitaaluma, pamoja na kufanya uamuzi na kutoa ushauri.	
		d) Kutunza kumbukumbu za matokeo ya upimaji	Kumbukumbu za matokeo ya upimaji zimetunzwa.	Anatunza kumbukumbu za matokeo ya upimaji.	Anatunza kumbukumbu za matokeo ya upimaji akizingatia tathmini ya baadaye.	Anatunza kumbukumbu za matokeo ya upimaji kwa kuzingatia tathmini ya baadaye na usalama wa matokeo.	Anatunza kumbukumbu za matokeo ya upimaji kwa kuzingatia tathmini ya baadae na usalama wa matokeo kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kueleza umuhimu wa zana za upimaji	a) Kueleza dhana ya tathmini	Dhana ya tathmini imeelezwa kwa kutumia hoja nne.	Anaeleza dhana ya tathmini kwa kutumia hoja moja.	Anaeleza dhana ya tathmini kwa kutumia hoja mbili.	Anaeleza dhana ya tathmini kwa kutumia hoja tatu na zana.	Anaeleza dhana ya tathmini kwa kutumia hoja nne na mifano.	6
		b) Kufafanua aina za tathmini	Aina nne za tathmini zimefafanuliwa.	Anafafanua aina moja ya tathmini.	Anafafanua aina mbili za tathmini.	Anafafanua aina tatu za tathmini kwa kuonesha mifano.	Anafafanua aina nne za tathmini kwa kuonesha mifano.	

Jedwali namba 4: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi wa Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kutafsiri kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	<p>2.4 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.5 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu</p>

Jedwali namba 5: Maudhui ya Mbinu za Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Uoni na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari	Dhana ya muhtasari imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anafafanua maana ya muhtasari.	Anafafanua maana na umuhimu wa muhtasari.	Anafafanua maana, na umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, na umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	9
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa.	Anaeleza vipengele viwili vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vinne vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitano vya muhtasari.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari na kutoa mifano.	
		c) Kufafanua vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anataja vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua vipengele vinne vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.2 Kutafsiri kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anataja kitabu cha kiada.	Anaeleza maana na sifa za kitabu cha kiada na kueleza sifa zake.	Anafafanua dhana ya kitabu cha kiada, sifa na umuhimu wake.	Anafafanua dhana ya kitabu cha kiada na kutoa mifano.	10
b) Kueleza kitabu cha ziada		Dhana ya kitabu cha ziada imeelezwa (maana, sifa na umuhimu).	Anataja maana ya kitabu cha ziada.	Anabainisha sifa za kitabu cha ziada.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa kitabu cha ziada.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada, sifa, umuhimu wake na jinsi ya kukitumia kwa kutoa mifano.		
c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia		Dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anafasili maana ya mwongozo.	Anabainisha sifa za mwongozo wa kufundishia.	Anafafanua maana ya mwongozo, sifa na umuhimu yake.	Anafafanua maana ya mwongozo, sifa na umuhimu wake kwa kuhusianisha na muhtasari.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuchambua vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vifaa vya mtaala vimechambuliwa kwa usahihi.	Anataja vifaa vya mtaala.	Anaelezea vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya mtaala kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi	Dhana ya azimio la kazi imefafanuliwa (maana na umuhimu).	Anabainisha sifa za azimio la kazi.	Anaelezea maana, sifa na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu kwa kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu, sifa kwa kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kulitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	15

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anabainisha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele vinane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kutoa mifano.	
		c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Azimio la kazi limeandaliwa kwa kufuata vipengele kumi na moja.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele vitano.	Anaandaa azimio la kazi bila kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele tisa na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kufuata vipengele kumi na moja na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo	Dhana ya andalio la somo inafafanuliwa.	Anabainisha vipengele vya andalio la somo.	Anaeleza dhana ya andalio la somo.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo, kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kulitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kueleza vipengele vya andalio la somo	Vipengele vya andalio la somo vinaelezwa.	Anaeleza kipengele cha kwanza cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo.	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kufuata hatua nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua moja ya uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua mbili za uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua tatu za uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa kufuata hatua nne za uandaaji.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo umeelezwa.	Anataja uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anabainisha uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, kitabu cha ziada na azimio la kazi.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo kwa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo	Dhana ya nukuu za somo imefafanuliwa kwa usahihi.	Anataja maana na umuhimu wa nukuu za somo.	Anaeleza maana, umuhimu, na dhima ya nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu, anaandaa nukuu za somo kwa kutoa mifano.	
		i) Kueleza dhana ya shajara la somo	Dhana ya shajara la somo imeelezwa kwa usahihi.	Anataja maana ya shajara la somo.	Anaeleza maana na umuhimu wa shajara la somo.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara la somo.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara la somo kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Dhana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu na jinsi ya kutumia njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	9
		b) Kubainisha njia za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji zimebainishwa.	Anabainisha njia moja ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzitofautisha kwa kutoa mifano.	Anabainisha njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzitofautisha na kuzitolea mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua dhana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anafafanua maana ya mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana na aina za mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina, umuhimu na kutumia mikakati ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
	2.2 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Mbinu za kufundishia na kujifunzia zimefafanuliwa.	Anaorodhesha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	9

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kurekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki, na muda	Mbinu za kufundishia na kujifunzia zimerekebishwa kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki na muda.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso na mbinu sikizi.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi na mazingira rafiki.	Anarekebisha mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia alama mguso, mbinu sikizi, mazingira rafiki na muda.	
		c) Kueleza mbinu mahususi za ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu mahususi za ufundishaji na ujifunzaji zimeelezwa.	Anaeleza mbinu mahususi ya mtoto kwa mtoto katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mtoto kwa mfuatano katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mtoto kwa mfuatano na uchambuzi wa shughuli katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mbinu mahususi ya mtoto kwa mfuatano, uchambuzi wa shughuli na makundi katika ufundishaji na ujifunzaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa.	Anaorodhesha mbinu za kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anaelezea mbinu ya motisha katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu ya motisha na kuhimiza ushirikiano katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mbinu ya motisha, kuhimiza ushirikiano, maelekezo na kubadilisha shughuli katika kuendeleza ufundishaji na ujifunzaji.	
	2.3 Kushirikiana na wadau wa elimu katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau wa elimu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anafafanua maana ya wadau wa elimu.	Anataja wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa wadau wa elimu.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa wadau wa elimu kwa kuhusianisha na mazingira ya mwanafunzi na kutoa mifano.	9

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wa elimu wamebainishwa.	Anabainisha wadau watatu wa elimu.	Anabainisha wadau wanne wa elimu.	Anabainisha wadau watano wa elimu.	Anabainisha wadau sita wa elimu na kutoa mifano.	
		c) Kufafanua kazi za wadau wa elimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kazi za wadau wa elimu zimefafanuliwa.	Anataja kazi tatu za wadau wa elimu.	Anaeleza kazi nne za wadau wa elimu.	Anafafanua kazi tano za wadau wa elimu.	Anafafanua kazi zaidi ya sita za wadau wa elimu na kutoa mifano.	
		d) Kushirikisha wadau wa elimu katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wa elimu wameshirikishwa katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundo mbinu.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto za vifaa vya kielimu.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi na chakula.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi, chakula na afya.	Anashirikisha wadau katika kutatua changamoto ya vifaa vya kielimu, malazi, chakula, afya na miundo mbinu.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.4 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji ya mwanafunzi	Mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi yamebainishwa.	Anaorodhesha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anaelezea mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa mifano na vitu halisi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa mifano, vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	9
		b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji	Mambo manne muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi, muda na njia.	Anabainisha jambo moja muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha mambo mawili muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mambo matatu muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na muda.	Anabainisha mambo manne katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi, muda na njia.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi umeandaliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anaandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	
		d) Kutumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi umetumika kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia na muda.	Anatumia mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.5 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu).	Anataja maana ya TEHAMA.	Anaeleza maana na aina za TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	9
b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi		Vifaa vya TEHAMA vimechambuliwa.	Anataja vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki.	Anaeleza vifaa vya kielektoniki na visivyo vya kielektoniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektoniki na visivyo vya kielektoniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektoniki na visivyo vya kielektoniki na programu zake kwa kuzitofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.		
c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona		Vifaa vitano vya TEHAMA vimetumika.	Anatumia vifaa viwili visivyo vya kielektoniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vitatu vya kielektoniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vinne visivyo vya kielektoniki na vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa vitano vya kielektoniki na visivyo vya kielektoniki kulingana na program husika kwa mahitaji ya mwanafunzi.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, makundi na umuhimu).	Anataja dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana.	Anaeleza dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, aina na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, aina, makundi na umuhimu.	9
		b) Kueleza sifa anuai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi	Sifa anuai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi zimeelezwa kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji.	Anataja sifa anuai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anabainisha sifa anuai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri na uhalisia.	Anaeleza sifa anuai ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa.	Anaorodhesha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha aina ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha aina na sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha aina, sifa na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi	a) Kufafanua dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi	Dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi imefafanuliwa.	Anataja dhana ya kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya kubuni na kutengeneza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	9

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira	Malighafi ya kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi zimebainishwa (kalamu, karatasi, gundi, nyuzi udongo, majani, miti na vyuma).	Anaorodhesha malighafi ya kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea upatikanaji wa malighafi ya kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi ya kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi ya kutengenezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano ya vitu halisi.	
		c) Kutengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia vifaa, eneo na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi zimetengenezwa.	Anatengeneza zana mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tatu za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi na vifaa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa na eneo kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuandaa malighafi, vifaa na eneo kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana husika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana husika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi umetathminiwa.	Anaeleza uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana husika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja katika kufikisha dhana husika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora, kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja na kwa kundi katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora, kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja, kwa kundi na darasa katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya Utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhi zana za mwanafunzi	Maeneo manne ya kuhifadhi zana za mwanafunzi yamebainishwa kwa kuzingatia sifa na aina ya zana.	Anaorodhesha maeneo mawili ya kuhifadhi zana za mwanafunzi.	Anaelezea maeneo matatu ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo matatu ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo manne ya kuhifadhi zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake, kulingana na aina ya zana.	9
		b) Kuainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji	Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa.	Anataja mazingira ya yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaelezea mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji, kwa kuzingatia sifa na athari zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia sifa, athari zake na tahadhari za kuchukua.	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia tano za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana zimeainishwa.	Anaorodhesha njia utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia tatu za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia nne za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	Anaainisha njia tano za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana.	

Jedwali namba 6: Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi katika Ufundishaji na ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
<p>1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>2.1 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.2 Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo katika ufundishaji na ujifunzaji</p>

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	<p>2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>
<p>3.0 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>3.1 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu wake</p>
<p>4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p>	<p>4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona</p> <p>4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao</p>

Jedwali namba 7: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Uziwi na Mwanafunzi mwenye Uziwikutoona

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya muhtasari (maana na umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana ya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana na umuhimu wa muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, umuhimu wa muhtasari na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	4
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari wa somo	Vipengele sita vya muhtasari wa somo vimeelezwa.	Anataja vipengele viwili vya muhtasari wa somo.	Anabainisha vipengele vitatu vya muhtasari wa somo.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari wa somo kwa kutoa mifano.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari wa somo na kuvitofautisha kwa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuchambua vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele sita vya muhtasari vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anabainisha vipengele viwili vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza vipengele vitatu vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vipengele vinne vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anachambua vipengele sita vya muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kwa kuhusianisha na mazingira.	
	1.2 Kutumia kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha kiada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anabainisha maana ya kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya kitabu cha kiada na kueleza sifa zake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake, umuhimu wake na jinsi ya kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kitabu cha ziada imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anabainisha maana ya kitabu cha ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya kitabu cha ziada na kueleza sifa zake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa na umuhimu wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana ya kitabu cha ziada, sifa, umuhimu wake na kukitumia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
		c) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu. kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya mwongozo wa mwalimu (maana, sifa na umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaeleza maana ya mwongozo wa mwalimu.	Anafafanua maana ya mwongozo wa mwalimu na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha muhtasari wa somo kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anabainisha kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na Andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya azimio la kazi (maana, sifa na umuhimu) imefafanuliwa.	Anaeleza maana na sifa za azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa azimio la kazi kwa kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kutoa mifano.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anaorodhesha vipengele sita vya azimio la kazi.	Anaelezea vipengele nane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anabainisha vipengele kumi na moja vya azimio la kazi kwa kuhusianisha na mazingira halisi na kutoa mifano.	
		c) Kuandaa Azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona limeandaliwa.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele sita.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele nane kwa kutoa mifano.	Anaandaa azimio la kazi kwa kuzingatia vipengele kumi na moja kwa kuhusianisha na mazingira halisi na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya andalio la somo (maana, sifa na umuhimu) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana ya andalio la somo.	Anafafanua maana na umuhimu wa andalio la somo.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa andalio la somo kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu wa andalio la somo kwa kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala na kutoa mifano.	
		e) Kufafanua vipengele vya andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Vipengele vinne vya andalio la somo vimefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anataja kipengele kimoja cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo kwa kutoa mifano.	Anafafanua kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na channe cha andalio la somo kwa kuhusianisha na mazingira halisi na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Andalio la somo limeandaliwa kwa kufuata hatua nne za uaandaaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua moja.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua mbili.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua tatu kwa kutoa mifano.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua nne kwa kutoa mifano.	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio na andalio la somo umelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anataja uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anabainisha uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na cha ziada.	Anabainisha uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada na azimio la kazi kwa kutoa mifano.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, cha ziada, azimio la kazi na andalio la somo kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya nukuu za somo (maana, umuhimu, dhima na vigezo) imefafanuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anataja maana na sifa ya nukuu za somo.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo.	Anafafanua maana, sifa, umuhimu, dhima, vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu kwa kuzingatia muhtasari wa somo, vitabu na marejeo kwa kutoa mifano.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu za somo kwa kuzingatia muhtasari wa somo, vitabu, marejeo katika kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		i) Kueleza dhana ya shajara ya somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya shajara (maana, umuhimu, vipengele na dhima) imeelezwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anataja maana na vipengele vya shajara.	Anaeleza maana na umuhimu wa shajara katika kufundishia na kujifunzia somo.	Anaeleza maana, umuhimu na vipengele vya shajara katika kufundishia na kujifunzia kutoa mifano.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara katika kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	2.1 Kufafanua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefafanuliwa.	Anataja njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza njia na mbinu nne ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano.	Anafafanua njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano, na kuhusianisha na mazingira halisi.	5
		b) Kutathmini njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetathminiwa.	Anaeleza njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Anataja njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anatathmini njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutumia mifano halisi.	Anatathmini njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutumia mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kurekebisha njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji zimerekebishwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anarekebisha njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anarekebisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anarekebisha njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	
	2.2 Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika kumfundisha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mbinu na njia za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabaini njia na mbinu mbili za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua njia na mbinu nne za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabaini njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabaini njia na mbinu nane za kufundishia na kujifunzia kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kuandaa njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	Njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefafanuliwa.	Anaeleza utumiaji wa mazingira yanayomzunguka katika kuandaa njia au mbinu za kufundishia na kujifunzia.	Analinganisha utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano.	Anafafanua utumiaji wa mazingira yanayomzunguka mwanafunzi katika kuandaa njia na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka	
		c) Kubadilisha njia na mbinu ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kulingana na mahitaji	Njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebadilishwa kulingana na mahitaji.	Anabadilisha njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anabadilisha njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji.	Anabadilisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano.	Anabadilisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kulingana na mahitaji kwa kutoa mifano kulingana na mazingira yanayomzunguka	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.3 Kutumia mazingira yanayomzunguka mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika kubuni, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji	a) Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimechambuliwa.	Anaelezea zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anafafanua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi na kutoa mifano.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano.	Anachambua zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano inayohusiana na mazingira.	5
b) Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona		Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kuzingatia mahitaji zimetumika.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji na kutoa mifano.	Anatumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji na mazingira halisi.		
c) Kubuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona		Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebuniwa.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi na kuonesha mifano ya vitu halisi.	Anabuni zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kutoa mifano ya vitu halisi na kuhusianisha mazingira.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imetathminiwa.	Anaelezea ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa mwanafunzi.	Anafanua ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo, umri na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatathmini ubora wa zana katika kufikisha dhana iliyokusudiwa kwa kuzingatia somo, umri, usalama, uimara wake kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi akihusianisha na mazingira.	
		e) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimefaraguliwa (kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka kuchora).	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba na kuunda kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda na kuchonga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga na kufinyanga kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuumba, kuunda, kuchonga, kufinyanga, kusuka na kuchora kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	2.4 Kutumia stadi za kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	a) Kufafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anaelezea dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi.	Anafafanua dhana ya kurekebisha mwenendo wa mwanafunzi na kueleza umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano kuzingatia kundi na kuhusianisha na mazingira.	5
		b) Kuchunguza tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zinazotakiwa kurekebisha na kujaza katika fomu	Tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zinazotakiwa kurekebisha zimechunguzwa na kujazwa katika fomu.	Anaelezea ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa pamoja na umuhimu wake.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo.	Anafafanua ujazaji wa fomu ya tabia na mwenendo wa mwanafunzi unaochunguzwa kwa kuzingatia urudiwaji wa tendo na muda wa tendo ndani na nje ya darasa.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubaini njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Njia za kubadili mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'ao.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi na vifani.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani na vitu vyenye mnga'ao kwa kutoa mifano.	Anabaini njia za kubadilisha mazingira ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kutumia vitu halisi, vifani, na vitu vyenye mnga'ao kwa kutoa mifano na kuhusianisha na mazingira.	
	2.5 Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano ya vitu halisi.	Anabainisha mahitaji ya ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kutoa mifano ya vitu halisi na kuhusianisha na mazingira.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamebainishwa (kundi, muda, mahitaji, njia, wahusika).	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na muda.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda na mahitaji.	Anabainisha mambo muhimu katika kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, muda, mahitaji, njia na wahusika.	
		c) Kuandaa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umeandaliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	Anataja uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi.	Anaeleza uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua uandaaji wa mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, wahusika na muda.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona unatumika	Mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umefafanuliwa kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	Anataja matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na mahitaji.	Anaeleza matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji na njia.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, na muda.	Anafafanua matumizi ya mpango binafsi wa ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia kundi, mahitaji, njia, muda na wahusika.	
	2.6 Kutumia TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya TEHAMA (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya TEHAMA imefafanuliwa (maana, aina na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anataja maana ya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza maana na aina za TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano kulingana na mazingira husika ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuchambua vifaa vya TEHAMA kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona vimechambuliwa.	Anaorodhesha vifaa visivyo vya kielektroni kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua vifaa vya kielektroniki na visivyo vya kielektroniki na programu zake na kuzitofautisha kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kutumia vifaa vya TEHAMA katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuwasiliana	Vifaa vya TEHAMA vimetumika katika kumwezesha mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza vifaa visivyo vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anajaribisha vifaa vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatumia vifaa visivyo vya kielektroniki na vya kielektroniki kulingana na programu husika kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kupendekeza kazi zitakazosaidia kubadilisha tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimependekezwa (michezo, kazi za ziada na kazi za vikundi).	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo na kazi za ziada.	Anapendekeza kazi zinazosaidia kubadili tabia ya mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji awapo darasani kwa kutumia michezo, kazi za ziada na kazi za vikundi.	
		e) Kuwashirikisha wadau katika kurekebisha tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji	Wadau katika kurekebisha tabia za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona katika ufundishaji na ujifunzaji wameshirikishwa kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau.	Anashirikisha wadau katika kurekebisha tabia na mwenendo wa mwanafunzi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji, kundi na aina za wadau kwa kuhusianisha na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kujenga ujuzi wa kutumia zana za kufundishia na kujifunzia	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia (maana, makundi na umuhimu) kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, makundi na umuhimu).	Anataja dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana.	Anaeleza dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana na makundi.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, makundi na umuhimu.	Anafafanua dhana ya zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia maana, makundi, umuhimu na jinsi ya kuzitumia kulingana na mahitaji maalumu ya mwanafunzi.	4
		b) Kueleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji (mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji) kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi zimeelezwa.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada na umri.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri na uhalisia.	Anaeleza sifa anuwai za zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mada, umri, uhalisia, mwonekano na upatikanaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anabainisha maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana na aina ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha maana, aina, utofauti wa zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
	3.2 Kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji maalumu ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya kubuni, umuhimu wa kutengeneza, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anafafanua dhana ya kubuni na kutengeneza zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya kubuni, kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya kubuni na umuhimu wa kutengeneza na kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua dhana ya kubuni, umuhimu wa kutengeneza, kufaragua na kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kubainisha upatikanaji wa malighafi za kutengenezea zana kwa kutumia mazingira katika kubuni na kutengeza zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umebainishwa.	Anataja upatikanaji wa malighafi ya kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina mbili za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina tatu za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha upatikanaji wa malighafi za aina nne za kutengezea zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutengeneza zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia malighafi, vifaa, eneo na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetengenezwa.	Anatengeneza zana mbili za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia malighafi na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tatu za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia malighafi, vifaa na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana nne za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia malighafi, vifaa, eneo na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anatengeneza zana tano za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia malighafi, vifaa, eneo na sifa za zana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini uwezo wa zana kwa kufanya majaribio ya matumizi ya zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona umetathminiwa kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha.	Anabainisha uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi na aina katika kufikisha dhana inayohusika kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anafafanua uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwakuzingatia makundi, aina na ubora kwa mwanafunzi mmoja katika kufikisha dhana inayohusika.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja na kwa kundi katika kufikisha dhana inayohusika.	Anatathmini uwezo wa zana za kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia makundi, aina, ubora na kuzijaribisha kwa mwanafunzi mmoja mmoja, kwa kundi na kwa darasa katika kufikisha dhana inayohusika.	
	3.3 Kuhifadhi zana za kufundishia na kujifunzia kwa ajili ya matumizi endelevu	a) Kubainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi	Maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi yamebainishwa.	Anaorodhesha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi.	Anaelezea maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake na uandaaji kulingana na aina ya zana.	Anabainisha maeneo ya kuhifadhia zana za mwanafunzi kwa kuzingatia sifa zake, uandaaji na uhifadhi wa zana kulingana na aina ya zana kwa kujaribisha.	4

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji	Mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa.	Anaorodhesha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia sifa zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia sifa na athari zake.	Anabainisha mazingira yanayoweza kuharibu zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia sifa, athari zake na jinsi ya kuchukua tahadhari.	
		c) Kuainisha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana	Njia tano za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana zimeainishwa.	Anaorodhesha njia za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia.	Anaeleza njia mbili za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja na kuzichambua.	Anaainisha njia tatu za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha na kuzitofautisha.	Anaainisha njia tano za utunzaji wa zana za kufundishia na kujifunzia kulingana na aina ya zana kwa kuzitaja, kuzichambua, kuzihusianisha, kuzitofautisha na kuzitunza.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
4.0 Kushirikisha wadau katika kutambua changamoto na kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	4.1 Kutambua wadau katika kutoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kufafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona imefafanuliwa.	Anataja dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi.	Anaeleza dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi kwa kuelezea umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mifano.	Anafafanua dhana ya wadau katika huduma ya elimu kwa mwanafunzi na umuhimu wake katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mifano na kuzingatia kundi.	5
		b) Kuwabaini wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wamebainishwa.	Anaorodhesha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi.	Anaeleza wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina za wadau.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina za wadau na umuhimu wao katika elimu.	Anabainisha wadau wanaotoa huduma kwa mwanafunzi kwa kuzingatia aina za wadau, kazi za wadau na umuhimu wao katika elimu kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kuchambua majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona yamechambuliwa.	Anaorodhesha majukumu ya wadau katika kumpatia afua stahiki mwanafunzi.	Anaelezea majukumu ya wadau ndani ya shule katika kumpatia mwanafunzi afua stahiki.	Anachambua, majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule katika kumpatia mwanafunzi afua stahiki kwa kutoa mifano.	Anachambua, majukumu ya wadau ndani ya shule na nje ya shule katika kumpatia mwanafunzi afua stahiki kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	
	4.2 Kutumia wadau katika kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	a) Kubaini changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Changamoto saba za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anataja changamoto tatu za mwanafunzi.	Anaelezea changamoto nne za mwanafunzi.	Anabainisha changamoto tano za mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano.	Anabainisha changamoto saba za mwanafunzi kwa kuzingatia kundi na kutoa mifano kulingana na mazingira ya mwanafunzi.	5
		b) Kubainisha mbinu za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimebainishwa.	Anataja mbinu mbili za kutatua changamoto za mwanafunzi.	Anaelezea mbinu nne za kutatua changamoto za mwanafunzi.	Anabainisha mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi kwa kutoa mifano.	Anabainisha mbinu sita za kutatua changamoto za mwanafunzi kwa kutoa mifano kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufanya utetezi wa haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona zimetetewa.	Anaorodhesha haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaelezea jinsi ya kutetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Anaelezea jinsi ya kutetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa kutoa mifano.	Anaelezea jinsi ya kutetea haki za mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kwa mifano kwa kuzingatia mazingira ya mwanafunzi.	
	4.3 Kushirikiana na wasaidizi wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona kuboresha ujifunzaji wao	a) Kuandaa kwa ushirikiano na msaidizi wa mwalimu majukumu na malengo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Majukumu na malengo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi yameandaliwa kwa kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa na zana.	Anachambua majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi.	Anachambua majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi na vifaa.	Anachambua majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi na vifaa na zana.	Anachambua majukumu na malengo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa kushirikiana na msaidizi wa mwalimu kwa kuzingatia kundi la mwanafunzi, vifaa, zana na kuhusianisha na mazingira.	5

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Msaidizi wa mwalimu amejengewa ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi katika kundi.	Kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi kwa mifano.	Anapendekeza namna ya kumjengea msaidizi wa mwalimu ujuzi wa kutumia vifaa saidizi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi katika kundi na kuhusianisha na mazingira.	
		c) Kufafanua stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi zimefafanuliwa kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Breli .	Anataja stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole.	Anaeleza stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole na lugha ya alama.	Anafafanua stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama na lugha ya alama mguso.	Anafafanua stadi za kumwezesha msaidizi wa mwalimu kuwasiliana na mwanafunzi kwa tahajia ya vidole, lugha ya alama, lugha ya alama mguso na maandishi ya Breli.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za Kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya Upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona	Wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi na mwanafunzi mwenye uziwikutoona wamebainishwa.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau.	Anabaini jinsi ya kuwashirikisha wadau katika ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi kwa kuzingatia mahitaji yake na majukumu ya kila mdau kwa kuhusianisha na mazingira.	

Jedwali namba 8: Umahiri wa Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 1.2 Kutafsiri kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji
2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	2.1 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia 2.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 2.3 Kuchambua njia na mbinu mujarabu za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
3.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 3.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji 3.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji
4.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	4.1 Kueleza namna ya kumudu darasa 4.2 Kufafanua dhana ya marekebisho ya mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji
5.0 Kuandaa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji	5.1 Kuandaa mpango binafsi wa kielimu 5.2 Kuandaa mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji 5.3 Kubaini wadau wa mipango ya kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwanafunzi mwenye usonji

Jedwali namba 9: Maudhui ya Ufundishaji na Ujifunzaji wa Somo la Stadi za Kazi kwa Mwanafunzi Mwenye Ulemavu wa Akili na Mwanafunzi mwenye Usonji

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
1.0 Kutumia vifaa vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	1.1 Kuchambua muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya muhtasari	Dhana ya muhtasari (maana na umuhimu) imefafanuliwa.	Anataja maana ya muhtasari.	Anaeleza maana na umuhimu wa muhtasari.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaavingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	6
		b) Kueleza vipengele vya muhtasari	Vipengele sita vya muhtasari vimeelezwa.	Anataja idadi ya vipengele vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitatu vya muhtasari.	Anaeleza vipengele vitano vya muhtasari.	Anaeleza vipengele sita vya muhtasari na kuvitofautisha.	
		c) Kufasili muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Muhtasari umefasiliwa kwa kuzingatia mahitaji.	Anafasili muhtasari kwa kuzingatia vipengele vitatu vya muhtasari.	Anafasili muhtasari kwa kuzingatia vipengele vinne vya muhtasari.	Anafasili muhtasari kwa kuzingatia vipengele vitano vya muhtasari kwa kutumia mifano.	Anafasili muhtasari kwa kuzingatia vipengele sita vya muhtasari kwa mifano na kuhusianisha na mazingira halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.2 Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya kitabu cha kiada	Dhana ya kitabu cha kiada (maana, sifa na umuhimu) imefafanuliwa.	Anabainisha maana ya kitabu cha kiada.	Anaeleza maana ya kitabu cha kiada na sifa zake.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake.	Anafafanua maana ya kitabu cha kiada, sifa zake na umuhimu wake na kutoa mifano.	10
b) Kufafanua dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia		Dhana ya mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia imefafanuliwa (maana, sifa na umuhimu).	Anabainisha maana ya mwongozo.	Anaeleza maana ya mwongozo na sifa zake.	Anafafanua maana, sifa na umuhimu wa muongozo wa mwalimu.	Anafafanua maana, sifa, na umuhimu wa muongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari wa somo.		
c) Kuchambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji		Kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu wa kufundishia na kujifunzia vimechambuliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anataja kitabu cha kiada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaelezea kitabu cha kiada na ziada kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anachambua kitabu cha kiada, ziada na mwongozo wa mwalimu kwa kuhusianisha na muhtasari kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	1.3 Kutumia azimio la kazi na andalio la somo kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya azimio la kazi	Dhana ya azimio la kazi (maana na umuhimu) imefafanuliwa.	Anaeleza maana ya azimio la kazi.	Anafafanua maana na umuhimu wa azimio la kazi.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kwa mifano.	14
b) Kubainisha vipengele vya azimio la kazi		Vipengele kumi na moja vya azimio la kazi vimebainishwa.	Anataja vipengele sita vya azimio la kazi.	Anaelezea vipengele vinane vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi vya azimio la kazi.	Anabainisha vipengele kumi na kimoja vya azimio la kazi na kuvielezea kwa mifano.		
c) Kuandaa azimio la kazi kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji		Azimio la kazi limeandaliwa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi bila kufuata mpangilio wa vipengele vya azimio la kazi.	Anaandaa azimio la kazi bila kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele na kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaandaa azimio la kazi kwa kufuata vipengele vyake na kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kufafanua dhana ya andalio la somo	Dhana ya andalio la somo (maana na umuhimu) imefafanuliwa.	Anabainisha maana ya andalio la somo.	Anaeleza maana na umuhimu wa andalio la somo.	Anafafanua maana umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala.	Anafafanua maana, umuhimu na kutofautisha na vifaa vingine vya mtaala kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	
		e) Kueleza vipengele vya andalio la somo	Vipengele vya andalio la somo vimeelezwa.	Anataja kipengele cha kwanza cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza na cha pili cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili na cha tatu cha andalio la somo.	Anaeleza kipengele cha kwanza, cha pili, cha tatu na cha nne cha andalio la somo.	
		f) Kuandaa andalio la somo kwa kufuata hatua nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	Andalio la somo limeandaliwa kwa kufuata hatua zote nne kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anaorodhesha hatua za kuandaa andalio la somo.	Anaandaa andalio la somo kwa kuzingatia hatua mbili za uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa hatua tatu za uandaaji.	Anaandaa andalio la somo kwa hatua nne za uandaaji.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		g) Kueleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo	Uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo umeelezwa.	Anataja uhusiano uliopo kati ya muhtasari na mwongozo.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada na ziada.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada na azimio la kazi.	Anaeleza uhusiano uliopo kati ya muhtasari, mwongozo, kitabu cha kiada, ziada, azimio la kazi na andalio la somo.	
		h) Kufafanua dhana ya nukuu za somo	Dhana ya nukuu za somo (maana, umuhimu, dhima na vigezo) imefafanuliwa.	Anaeleza maana ya nukuu za somo.	Anafafanua maana na umuhimu, wa nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu na dhima ya nukuu za somo.	Anafafanua maana, umuhimu, dhima na vigezo vya kufuata wakati wa kuandaa nukuu kwa kufuata muhtasari, marejeo, vitabu na shughuli za kutendwa na mwanafunzi.	
		i) Kueleza dhana ya shajara la somo	Dhana ya shajara la somo (maana, umuhimu, dhima na vipengele) imeelezwa.	Anataja maana ya shajara la somo la stadi za kazi.	Anaeleza maana na umuhimu shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la stadi za kazi.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara katika kufundishia na kujifunzia somo la stadi za kazi.	Anaeleza maana, umuhimu, vipengele na dhima ya shajara, anaandaa na anatomia katika kufundishia na kujifunzia somo la stadi za kazi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
2.0 Kutumia njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	2.1 Kuchambua njia na mbinu za kufundishia na kujifunzia	a) Kufafanua istilahi zifuatazo: njia, mbinu na mkakati wa ufundishaji na ujifunzaji	Istilahi zifuatazo, njia, mbinu na mkakati zimechambuliwa.	Anaeleza istilahi moja ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua istilahi mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua istilahi tatu za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua istilahi zote za ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzitolea mifano.	10
		b) Kueleza faida za njia na mbinu za ufundishaji	Faida sita za njia na mbinu za ufundishaji zimeelezwa.	Anataja faida mbili za njia na mbinu za ufundishaji.	Anaeleza faida nne za njia na mbinu za ufundishaji.	Anaeleza faida sita za njia na mbinu za ufundishaji.	Anaeleza faida sita za njia na mbinu za ufundishaji.	
		c) Kuchambua njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji	Njia mbili na mbinu sita za kufundishia na kujifunzia zimechambuliwa.	Anataja njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanu njia mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anachambua njia mbili na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anachambua njia mbili na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	
		d) Kuainisha njia na mbinu mwafaka za ufundishaji na ujifunzaji	Njia na mbinu nane mwafaka zimeainishwa.	Anataja njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaainisha njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo.	Anaainisha njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kutumia njia na mbinu za ufundishaji na ujifunzaji zinazingatia mahitaji ya mwanafunzi	Njia na mbinu nane za ujifunzaji na ufundishaji zimetumika.	Anatumia njia na mbinu mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia na mbinu nne za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia njia na mbinu sita za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	Anatumia njia na mbinu nane za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	
	2.2 Kuchambua zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji (maana, aina, sifa na umuhimu) imefafanuliwa.	Anaeleza maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana, aina na sifa za zana zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	Anafafanua maana, aina, sifa na umuhimu wa zana katika ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano dhahiri.	7
		b) Kubainisha makundi manne ya zana zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Makundi manne ya zana za ufundishaji na ujifunzaji yamebainishwa.	Anataja kundi moja la zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha makundi mawili ya zana kwa kuzingatia matumizi yake.	Anabainisha makundi matatu ya zana kwa kuzingatia matumizi yake.	Anabainisha makundi manne ya zana kwa kuzingatia matumizi yake kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji	Sifa za zana za ufundishaji na ujifunzaji zimefafanuliwa.	Anataja sifa tatu za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaelezea sifa za zana za kundi mojawapo kati ya zana mguso, masikizi na masikizi maono.	Anafafanua sifa za zana za makundi mawili kati ya zana mguso, masikizi na masikizi maono kwa kutoa mifano.	Anafafanua sifa za zana za makundi yote kwa kutoa mifano dhahiri kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kufaragua zana za ufundishaji na ujifunzaji	Zana za ufundishaji na ujifunzaji zimefaraguliwa.	Anafaragua zana bila kuzingatia mahitaji.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kuzitumia.	Anafaragua zana kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi kuzitumia na kuzitunza vizuri.	
	2.3 Kuchambua njia na mbinu mujarabu za upimaji kulingana na uwezo, ari na mahitaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kuchanganua mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili	Mbinu tano za upimaji zimechanganuliwa.	Anaelezea mbinu mbili za upimaji.	Anafafanua mbinu tatu za upimaji na kuzielezea.	Anachanganua mbinu nne za upimaji, kuzielezea na kuzitumia.	Anachanganua mbinu tano za upimaji, kuzielezea na kuzitumia kulingana na mahitaji na mazingira ya mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili.	7

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kuainisha mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye usonji	Mbinu tano za upimaji zimeainishwa.	Anaainisha mbinu mbili za upimaji.	Anaainisha mbinu tatu za upimaji kwa kuzielezea.	Anaainisha mbinu nne za upimaji kwa kuzielezea na mifano.	Anaainisha mbinu tano za upimaji kwa kuzielezea na kutoa mifano kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		c) Kueleza umuhimu na matumizi ya mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Umuhimu na matumizi ya mbinu tano za upimaji umeelezwa.	Anaeleza umuhimu wa mbinu mbili za upimaji.	Anataja umuhimu wa mbinu tatu za upimaji.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu nne za upimaji.	Anaeleza umuhimu na matumizi ya mbinu tano za upimaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	
		d) Kutumia mbinu za upimaji katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za upimaji zimetumika.	Anatumia mbinu mbili za upimaji.	Anatumia na mbinu tatu za upimaji.	Anatumia, mbinu nne za upimaji.	Anatumia, mbinu tano za upimaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
3.0 Kueleza umuhimu wa matumizi ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	3.1 Kutumia zana za ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kufafanua dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji (maana, aina na umuhimu) imefafanuliwa.	Anaeleza maana ya zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana ya zana, na aina za zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua maana, aina na umuhimu wa zana za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano halisi.	7
		b) Kubainisha faida za zana	Faida sita za zana zimebainishwa.	Anataja faida mbili za kutumia zana.	Anabainisha faida nne za kutumia zana.	Anabainisha na kueleza faida sita za kutumia zana.	Anabainisha faida sita za kutumia zana na kutoa mifano.	
		c) Kubainisha zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana tano stahiki za kufundishia na kujifunzia zimebainishwa.	Anataja zana mbili stahiki za kufundishia na kujifunzia.	Anaelezea zana tatu stahiki za kufundishia na kujifunzia na matumizi yake.	Anabainisha zana nne stahiki za kufundishia na kujifunzia matumizi na kutoa maelezo.	Anabainisha zana tano stahiki za kufundishia na kujifunzia na matumizi ya zana kwa kutoa mifano halisi.	
		d) Kufaragua zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Zana stahiki tano zimefaraguliwa.	Anafaragua zana mbili za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafaragua zana tatu za ufundishaji na ujifunzaji.	Anafaragua zana nne za ufundishaji na ujifunzaji, kuzitolea maelezo.	Anafaragua zana tano za ufundishaji na ujifunzaji na kuzitolea maelezo kwa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kutumia zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji	Zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji zimetumika.	Anatumia kundi moja la zana za ufundishaji na ujifunzaji.	Anatumia makundi mawili ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango na mahitaji ya wanafunzi.	Anatumia makundi matatu ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi.	Anatumia makundi manne ya zana za ufundishaji na ujifunzaji kulingana na viwango, mahitaji na mazingira halisi ya mwanafunzi.	
	3.2 Kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza namna ya kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Namna ya kutunza zana stahiki na zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji imelezwa.	Anaorodhesha umuhimu wa utunzaji wa zana.	Anaeleza umuhimu wa utunzaji wa zana na sehemu za kutunzia zana.	Anaeleza umuhimu wa sehemu za kutunzia kwa kuzingatia aina ya zana.	Anaeleza umuhimu wa sehemu za kutunzia zana kwa kuzingatia aina, ubora wa zana na eneo.	7
		b) Kueleza changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Changamoto tano za kutunza zana stahiki zimeelezwa.	Anataja changamoto mbili za kutunza zana stahiki.	Anaeleza changamoto tatu za kutunza zana stahiki.	Anaeleza changamoto nne kwa kutoa mifano.	Anaeleza changamoto tano kwa kutoa mifano kulingana na mazingira.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kufafanua namna ya kutatua changamoto za kutunza zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki zimefafanuliwa.	Anataja mbinu mbili za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anaelezea mbinu tatu za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu nne za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki.	Anafafanua mbinu tano za kutatua changamoto za kutunza zana stahiki na kutoa mifano.	
	3.3 Kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza namna ya kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za kukarabati zana stahiki imeelezwa.	Anataja mbinu mbili za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza mbinu tatu za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza mbinu nne za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza mbinu tano za kukarabati zana stahiki kwa kutoa mifano.	
		b) Kueleza faida za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Faida tano za kukarabati zana stahiki zimeelezwa.	Anataja faida mbili za ukarabati wa zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza faida tatu za ukarabati wa zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza faida nne za ukarabati wa zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	Anaeleza faida tano za kukarabati zana stahiki za ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano halisi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kueleza changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Changamoto tano za kukarabati zana stahiki zimeelezwa.	Anataja changamoto mbili za kukarabati zana stahiki.	Anabainisha changamoto tatu za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza changamoto nne kukarabati zana stahiki kwa kutoa mifano.	Anaeleza na changamoto tano na kutoa mifano ya changamoto za kukarabati zana stahiki kulingana na mazingira yanayo mzunguka.	
		d) Kufafanua namna ya kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki zinazotumika katika ufundishaji na ujifunzaji	Mbinu tano za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki zimefafanuliwa.	Anataja mbinu mbili za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki.	Anaeleza mbinu tatu za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki.	Anafafanua, mbinu nne za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki.	Anafafanua, mbinu tano za kutatua changamoto za kukarabati zana stahiki na kutoa mifano.	
4.0 Kutumia njia na mbinu za kumudu darasa kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	4.1 Kueleza namna ya kumudu darasa	a) Kufafanua dhana ya kumudu darasa	Dhana ya kumudu darasa (maana na umuhimu) imefafanuliwa .	Anataja maana ya kumudu darasa.	Anaeleza maana ya kumudu darasa.	Anafafanua maana, na umuhimu wa kumudu darasa.	Anafafanua maana na umuhimu wa kumudu darasa kwa kutoa mifano.	7

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		b) Kufafanua njia na mbinu za kumudu darasa	Njia na mbinu za kumudu darasa zimefafanuliwa.	Anaorodhesha njia na mbinu za kumudu darasa.	Anaeleza njia na mbinu za kumudu darasa.	Anafafanua njia na mbinu za kumudu darasa kwa kutoa mifano stahiki.	Anafafanua njia na mbinu za kumudu darasa kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi na kutoa mifano stahiki.	
		c) Kueleza namna ya kupanga darasa	Namna ya kupanga darasa imeelezwa kwa kuzingatia mahitaji matano ya mwanafunzi.	Anataja mahitaji mawili ya mwanafunzi wakati wa kupanga darasa.	Anaeleza mahitaji matatu ya mwanafunzi na namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli na mahitaji ya mwanafunzi.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli kwa kuzingatia mahitaji manne ya mwanafunzi.	Anaeleza namna ya kupanga darasa kulingana na shughuli kwa kuzingatia mahitaji matano ya mwanafunzi.	
		d) Kueleza namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu	Namna ya kushirikiana na msaidizi wa mwalimu imeelezwa.	Anataja majukumu mawili ya msaidizi wa mwalimu.	Anaeleza majukumu matatu ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza majukumu manne ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza majukumu ya msaidizi wa mwalimu na namna ya kumshirikisha katika tendo la ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		e) Kueleza dhana ya kuandaa darasa linaloongea	Dhana ya kuandaa darasa linaloongea (maana, sifa na umuhimu) imeelezwa.	Anaeleza maana ya darasa linaloongea.	Anaeleza maana na sifa za darasa linaloongea.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu na namna ya kuandaa darasa linaloongea.	Anaeleza maana, sifa, umuhimu na namna ya kuandaa darasa linaloongea, kwa kutumia zana zinazofanya darasa kuongea.	
	4.2 Kufafanua dhana ya marekebisho ya mwenendo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya marekebisho ya mwenendo	Dhana ya marekebisho ya mwenendo (maana na umuhimu) imeelezwa.	Anaeleza maana ya marekebisho ya mwenendo.	Anaeleza maana na umuhimu wa marekebisho ya mwenendo.	Anaeleza maana na umuhimu wa marekebisho ya mwenendo na tabia za mwanafunzi.	Anaeleza maana umuhimu wa marekebisho ya mwenendo na tabia za wanafunzi kulingana na mahitaji yao.	7
		b) Kubainisha mbinu za marekebisho ya mwenendo	Mbinu tano za marekebisho ya mwenendo zimebainishwa.	Anabainisha mbinu mbili za marakebesho ya mwenendo.	Anabainisha mbinu tatu za marakebesho ya mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu nne za marekebesho ya mwenendo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha mbinu tano za marekebesho ya mwenendo kwa kutumia kisa mafunzo kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kubainisha sheria na taratibu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa	Sheria na taratibu nne za kumudu marekebisho ya mwenendo zimebainishwa.	Anataja sheria moja na taratibu moja ya kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa.	Anabainisha sheria na taratibu mbili za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa.	Anabainisha sheria na taratibu tatu za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anabainisha, sheria na taratibu nne za kumudu marekebisho ya mwenendo katika darasa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi kwa kuandaa orodha hakiki kwa jili ya kufuatilia marekebisho mwenendo.	
5.0 Kuandaa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	5.1 Kuandaa Mpango binafsi wa Kielimu	a) Kufafanua dhana ya mpango binafsi wa kielimu	Dhana ya mpango binafsi wa kielimu (maana, sifa na umuhimu) imefafanuliwa.	Anaeleza maana ya mpango binafsi.	Anaeleza maana ya mpango binafsi na sifa zake.	Anafafanua maana ya mpango binafsi, sifa zake na umuhimu wake.	Anafafanua maana ya mpango binafsi, sifa zake, umuhimu wake na kutoa mifano.	8
		b) Kubainisha vipengele vya mpango binafsi wa kielimu	Vipengele nane vya mpango binafsi wa kielimu vimebainishwa.	Anataja vipengele vitatu vya mpango binafsi wa kielimu.	Anabainisha vipengele vinne vya mpango binafsi wa kielimu.	Anabainisha vipengele vitano vya mpango binafsi wa kielimu.	Anabainisha vipengele nane vya mpango binafsi wa kielimu kwa kutoa mifano.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		c) Kutumia mpango binafsi wa kielimu	Mpango binafsi wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji umetumika.	Anatumia mpango binafsi wa kielimu kwa kuzingatia taarifa za awali na uwezo wa kutenda wa mwanafunzi.	Anatumia mpango binafsi wa kielimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda na malengo ya mpango.	Anatumia mpango binafsi wa kielimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda, malengo ya mpango na vipindi vya utekelezaji.	Anatumia mpango binafsi wa kielimu kwa kuzingatia taarifa za awali, uwezo wa kutenda, malengo ya mpango, vipindi vya utekelezaji na kuainisha wataalamu na vifaa vitakavyohitajika.	
		d) Kutathmini mpango binafsi wa kielimu	Mpango binafsi wa kielimu umetathminiwa na kuainisha matokeo ya vipengele vitano.	Anaeleza mpango binafsi wa kielimu.	Anafafanua mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya vipengele vitatu.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya vipengele vinne.	Anatathmini mpango binafsi wa kielimu na kuainisha matokeo ya vipengele vitano na kutoa mapendekezo stahiki.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	5.2 Kuandaa Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Dhana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji (maana, sifa na umuhimu) imeelezwa.	Anaeleza maana ya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana na sifa za mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu wa mpango wa ufundishaji.	Anaeleza maana, sifa na umuhimu na mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kutoa mifano.	8
b) Kubainisha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji		Vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji vimebainishwa.	Anaorodhesha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza vipengele vya awali vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anabainisha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji wa mpango.	Anabainisha vipengele vya mpango wa ufundishaji na ujifunzaji na kutoa mifano halisi inayohusiana na mazingira.		
c) Kufafanua hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji wa kielimu		Hatua za kuandaa mpango zimefafanuliwa.	Anataja hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji.	Anafafanua na kufafanua ya hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji.	Anafafanua na kufafanua hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji kwa kutoa mifano.	Anafafanua na kufafanua hatua za kuandaa mpango wa ufundishaji na kutoa mifano kwa kuzingatia mahitaji ya mwanafunzi.		

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
		d) Kutathmini mpango wa ujifunzaji na ufundishaji	Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji umetathminiwa.	Anaeleza mpango wa ufundishaji na ujifunzaji.	Anafafanua mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia malengo yake.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia malengo na matokeo ya utekelezaji.	Anatathmini mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia malengo, matokeo ya utekelezaji na changamoto zake na kutoa mapendekezo stahiki.	
		e) Kutumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji	Mpango wa ufundishaji na ujifunzaji umetumika.	Anatumia mpango wa ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia kipengele kimoja.	Anatumia mpango wa ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele viwili.	Anatumia mpango wa ujifunzaji na ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele vinne.	Anatumia mpango wa ujifunzaji na ujifunzaji kwa kuzingatia vipengele sita kwa kutoa mifano.	
		f) Kuandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji	Kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji imeandaliwa.	Anaandaa kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku mbili kati ya tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano.	Anaandaa na kutumia kadi ya maendeleo ya ufundishaji na ujifunzaji kwa siku tano na kutoa tathmini.	

Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi	Shughuli za kutendwa na Mwalimu Tarajali	Vigezo vya upimaji	Upimaji wa Viwango vya utendaji				Idadi ya vipindi
				Utendaji Chini ya Wastani	Utendaji wa Wastani	Utendaji Mzuri	Utendaji Mzuri Sana	
	5.3 Kubaini wadau wa mpango wa kielimu kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili na mwenye usonji	a) Kueleza dhana ya wadau wa mpango wa kielimu	Dhana ya wadau wa mpango wa kielimu imeelezwa.	Anataja maana ya wadau wa mpango wa kielimu.	Anaeleza maana na sifa za wadau wa mpango wa kielimu.	Anaeleza maana ya wadau wa mpango wa kielimu kwa kuzingatia idadi na sifa zao.	Anaeleza maana ya wadau wa mpango wa kielimu kwa kuzingatia sifa na kazi zao.	6
b) Kubainisha wadau wa mipango ya kielimu		Wadau wa mipango ya kielimu wamebainishwa.	Anaorodhesha wadau wa mipango ya kielimu.	Anabainisha wadau wa mipango ya kielimu kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anawabainisha wadau wa mipango ya kielimu kwa kuzingatia sifa kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.	Anawabainisha wadau wa mipango ya kielimu kwa kuzingatia sifa na kazi zao kulingana na mahitaji ya wanafunzi kwa kutoa mifano.		
c) Kueleza umuhimu wa kushirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji		Umuhimu wa kuwashirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji umeelezwa.	Anataja umuhimu wa kuwashirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anabaini umuhimu wa kuwashirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza umuhimu na mbinu za kuwashirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji.	Anaeleza umuhimu na mbinu za kuwashirikisha wadau wa mipango ya ufundishaji na ujifunzaji kulingana na mahitaji ya mwanafunzi.		

Orodha ya Machapisho

- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2003). *Muhtasari wa mafunzo ya ualimu ngazi ya cheti-Mbinu za kufundishia na kujifunzia Stadi za Kazi*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Muhtasari wa stadi za kazi – kwa shule za msingi*, Wizara ya Elimu na Utamaduni. Dar es Salaam: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Mpango wa mafunzo ya ualimu kazini daraja la IIIC/B – IIIA- Moduli ya somo la Stadi za Kazi - somo la I*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Taasisi ya Elimu Tanzania. (2005). *Mpango wa mafunzo ya walimu kazini daraja la IIIC/B – IIIA –Moduli ya somo la Stadi za Kazi*. Dar es Salaam, Tanzania: Wizara ya Elimu na Utamaduni.
- Tanzania Institute of Education. (2008). *Guide for teaching vocational skills in primary schools in Tanzania*. Dar es Salaam, Tanzania: Ministry of Education and Culture.
- Tanzania Institute of Education. (2005). *Music syllabus for secondary schools, Form I – IV*. Dar es Salaam, Tanzania: Ministry of Education and Culture.
- Tanzania Institute of Education. (2005). *Fine arts syllabus for secondary schools, Form I – IV*. Dar es Salaam, Tanzania: Ministry of Education and Culture.
- Tanzania Institute of Education. (2015). *Guide for developing entrepreneurship education curriculum for basic and secondary education in Tanzania Mainland*. Dar es Salaam, Tanzania: Ministry of Education and Culture.